

מאורות אל העבר

כ סיון תח | 10/06/1648

תפילת אל מלא רחמים לזכר חללי הפרעות-מאת
Prayer book - Machzor from Altona 1744
נחלת הכלל, ויקיפדיה

ת"ח ות"ט

"פה-לין", כאן ניתן ללון ולשכון במנוחה. כך דרשו המהגרים היהודיים שהגיעו לפולין החל מהמאה השתים עשרה את שמה של הממלכה שבה התקבלו בסבר פנים יפות, השתלבו היטב בתחומי המסחר השונים, והקימו בה חיי תורה וקהילה משגשגים. לקראת אמצע המאה השבע עשרה התהפך הגלגל. הקוזקים האוקראיניים, שסבלו משלטון עריץ וממיסוי כבד שהוטל עליהם בידי האצולה הפולנית, פתחו במרד. צבאות הקוזקים בהנהגתו של חמילנצקי פשטו על ערי אוקראינה, הכו את השליטים הפולניים וביצעו פעולות רצח וטבח בהיקף אדיר בקרב היהודים שנתפסו כמשתפי הפעולה של השלטון הפולני השנוא. בכ' בסיון ת"ח (10.6.1648) הצליחו הקוזקים לכבוש את העיר נמירוב, ורצחו קרוב לששת אלפים מהיהודים שהיו בה. במהלך מרד הקוזקים, שנודע בהיסטוריה היהודית כ"גזרות ת"ח-ת"ט" (1648 - 1649), נרצחו קרוב לארבעים אלף יהודים במיתות אכזריות, מאות קהילות נחרבו ואלפי יהודים נמכרו לעבדות (את חלקם הצליחו להציל הקהילות היהודיות בארצות השכנות). האירועים זעזעו את יהדות פולין. תפילת "אל מלא רחמים" חוברת לזכר הרוגי הפרעות, ויום נפילת נמירוב, כ' בסיון, צוין בפולין במשך דורות כיום תענית וזיכרון.

